

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na doma
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.80
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 21.

V Mariboru, dne 26. maja 1898.

Tečaj XXXII.

Branimo mejo!

Od nemško-slovenske meje 22. maja.

Proti severu mejimo štajarski Slovenci na Nemce. Od te meje dohajajo le žalostne, tužne novice. Slovenska meja se vedno bolj bliža deroči Dravi, mejniki med slovenskim in nemškim ljudstvom se dan za dnevom pomikajo globokeje v slovensko zemljo. Nemški živelj prodira, a slovenski se umika. Kaj je temu uzrok? Dva uzroka sta kriva žalostnih pojavov ob meji, denar in šola.

Kakor povsodi, propada kmečki stan tudi ob meji. Zemlja se kmetu pod nogami giblje, posestva potujejo iz jedne roke v drugo. In posestvo, ki je bilo doslej v slovenskih rokah, ako se proda, skoro praviloma pride v nemške roke. Tako ginevajo pri volitvah slovenski volilci, a v tem večjem številu se prikazujejo nemški. Ta prikazen se javlja ob celi meji od Dravograda do Spilfelda. In tudi kar še je pristnih, rojenih Slovencev, večinoma so vsi odvisni od nemškega in nemčurskega kapitala, tako da morajo radi in neradi hoditi za svojimi upniki, za svojimi gospodi.

Nam rodoljubom ob meji se zmeraj govori: Delajte, agitirajte! Gospodje, ki poznajo narodni boj ob mejah le iz časnikov, lahko tako govorijo. Mislite, da mi držimo križem roke? Ali kaj pomaga agitiranje, če je skoro vse Slovenstvo ob meji suženj nemškega denarja! Če se priredi kje shod, ali tudi samo nedolžna veselica, ali pride kdo? Mi smo bili pri nepolitičnih veselicah, kjer bi lahko kmečko ljudstvo preštel na prstih jedne roke.

Opominjali smo kmete, da naj pridejo, kregali jih, zakaj niso prišli, in kaj so nam odgovorili? Mi smo odvisni in ne moremo. Kdor ne pozna razmer ob mejah, ne ve, kako globoko so se že zajedli kremplji nemškega kapitalizma v slovensko meso. In kapital, denar, to je v političnem življenju moč, ki jo vé ceniti le isti, ki se je moral že z njo boriti. Le dvojno zdravilo poznamo, ki bi nam moglo pomagati, da se izkopljemo ob meji izpod nemškega jarma, to je ustanavljanje posojilnic in slovenska «Südmarka».

Vročekrvni in neizkušeni rodoljubi bodo sedaj naudušeno vskliknili: Torej ustanavljajte pridno posojilnice! Gospodje, ohranite si mirno kri, to ne gre tako hitro! Po nekod ob meji je samo jeden zaveden rodoljub, ki še čuti in misli slovenski. Od kod se naj vzame odbor, odkod denar, da se more ustanoviti posojilnica. V Marenbergu se je ustanovila posojilnica, ki sedaj že tako blagodejno deluje ter brani, da se še zadnji slovenski kmetje v okolici ne potopijo v nemškem morju. Ali mislite, da so našli marenberški rodoljubi odprte roke pri svojih bratih, ali mislite, da so jih rodoljubi po drugih krajih velikodušno podpirali? Marenberška posojilnica je imela težek porod in mlado dete bi se zadušilo, da je niso ondotni domoljubi sami tako požrtvovalno in tako nesebično gojevali. Hvala Bogu, sedaj stoji ta posojilnica na trdnih nogah.

Dopisniki raznih slovenskih listov se zaletavajo v zadnjem času v domoljubne može ob mejah, češ, da ne storijo svoje dolžnosti. Mi Vam kličemo od meje: Vi, ki nas hočete

le grajati, pustite grajanje, proučujte bolje naše razmere in pritecite nam na pomoč z ustanavljanjem posojilnic, z nakupovanjem posestev in s prirejanjem in obiskovanjem političnih shodov. Vi si zidate po mestih «Narodne dome,» a domovi naroda pa se medtem ob mejah rušijo, razpadajo, ginevajo. Toda Vi ne čutite z nami, Vi nas le grajate, nikoli pa ne podpirate.

Duhovnike pa nam pustite pri miru! Zakaj jih grajate? Če ne stojijo v prvih vrstah, zadnji niso nikjer. Povsodi so naša najmočnejša zaslomba. Če nikdo drugi, vsaj duhovnik še govori ob meji z ljudstvom v šoli, cerkvi in doma slovenski. Sploh pa sami odbijate duhovnike od narodnega dela. Če se duhovniki udeležujejo narodnega gibanja, tedaj kričite, da je celo gibanje klerikalno in nočete sodelovati, če pa jih ni, tedaj jih psujete. Kaj torej hočete, hinavci?

Toda ne samo slovenska posestva in slovenske občine ginevajo ob meji pred našimi očmi, ampak tudi slovenski jezik. Šole ob meji so nemške. Nadarjeni otroci se do dobra naučijo nemščine in ko so dorasli, se poslužujejo le nemškega jezika. Postali so, kakor mi pravimo, nemškutarji. Rojeni so Slovenci, a govorijo in čutijo le nemški. In kaj so otroci takih nemčurjev? Ne znajo več slovenski, oni so — Nemci! Tako se dela potujčena zemlja! Ves naš trud za slovenske šole je zaman. Otrok bi bilo dovolj, toda slovenski stariši se bojijo dati svoje podpise za slovensko šolo — in strašilo je zopet nemški denar. Mi ne poznamo tudi tukaj drugega pomočka nego oslobojenje izpod

Listek.

Tri dni v Lovrani.

(Potopisna črtica.)

(Dalje.)

Drugo jutro smo se že zarano napotili v Iko, da tam spodobno pozdravimo premilostivega škofa tržaškega, ki so imeli priti z Veprinaca, ali kakor ljudstvo pravi iz «Leprimaca» v Lovrano. Verno-narodni Ičanci so bili svoje hiše okinčali z raznobarnimi zastavami in banderi ter so bili postavili čez cesto lep slavolok. Ko se pripeljejo vladika, sta se jim najpoprej poklonila dva duhovnika, odposlanca iz sanatorija, jeden Nemeč a drugi Slovenec, potem je pristopila belo oblečena deklica, ki je željnopričakovanemu nadpastirju izročila dišeči šopek in druga, ki je vskliknila: Živeli prevzvišeni naš biskup! Zbrani Ičanci so potrdili s krepkim: Živio!

Škof so bili očitno iznenadeni po tem res prisrčnem vsprejemu. Stopili so z voza ter so proti duhovnikom odposlancema rekli: «Vedite, da sem tukajšnji rojak (iz Voloske nad Opatijo doma) in da sem bil 14 let župnik v Lovrani. Še danes popoldne Vas bom obiskal v sanatoriju!» Z ljubimi Ičanci se niso mogli dolgo razgovarjati, ker se jim

je že mudilo v Lovrano. Obljubili so jim pa, da jih popoldne gotovo tudi obišejo.

Iz Ike je škofov voz urno drdral v Lovrano, v mesto, ki ima tako ozke ulice, da se kočija skozi nje nikakor ne more pririti. Od cerkvenega trga do župnišča se zamore le peš priti skozi zvite ulice. Todi je bil ob 9. uri slovesen škofov vhod v cerkev, vhod, ki pa nikakor ni bil po našem slovenskem okusu. Pa taka je povsod s cerkvenimi obhodi, kjer nosijo zvonec Lahoni ali Nemci!

Ko so prevzvišeni nadpastir prišli v cerkev, so po kratki molitvi se takoj obrnili od altara k ljudstvu ter v hrvatski govorici nauduševali svoje nekdanje farane, sedaj školjane, da se zvesto držijo prave sv. vere, a da po nji tudi živijo. Starišem so posebno polagali na srce njihovo sv. dolžnost, dajati deci lepih vzgledov.

Po pridigi so se škof začeli opravljati za sv. mašo. Ker so pa ljudje po cerkvi med tem jeli prav po laški šegi se razgovarjati, se prevzvišeni namah obrnejo proti množici ter zakličejo: Ne pozabite, da ste v cerkvi, a ne na «vaporu,» (to je na parniku ali ladji s parnim strojem). Ta opomin je izdal, ker ljudje so utihnili. Po sv. maši so podelili škof sv. blagoslov z monštranco. V ta namen se je kakor včeraj prižgalo vseh 30 sveč na velikem altaru in se je zapela malo lepša

pesen, kakor so jo otroci peli med škofovo sveto mašo.

Po kratkem izpraševanju iz krščanskega nauka so se opravile v cerkvi in zunaj nje predpisane molitve za rajne farane in njih razne dušne pastirje. Redar in cerkveniki so imeli dovolj posla, ohraniti mir pred cerkvenimi vrati, dokler so se tam prepevale latinske molitve. Je pač res: «Kjer je Lah, tam ni gmah!»

V cerkev vrnivši so začeli so premil. škof birmovati. Botri in botre, katerim pa tu pravijo kumi ali «kompari,» stali so, kakor pri nas zadi za birmanci ter polagali desno roko na njih desno ramo. Nekaj posebnega pa je bilo to, da so imeli birmanci sveče, katere so po sv. birmi darovali cerkvi. Žal, da je večina teh sveč v gneči se strla, tako da so od te lepe šege imeli bržčas mnogoštevilni voščarji več dobička, kakor pa obdarovana cerkev. Naše medice pa nisem videl nikjer točiti, zato menim, da je lovranski birmanci še ne poznajo ne.

Kmalu popoldne je bila cerkvena svečanost končana.

K obedu so bili župnik Lovranski povabili še g. župana in g. zdravnika, tako, da je bilo pri škofovi mizi ta dan devet oseb. Po obedu so se pa prevzvišeni napotili z g. dekanom s Kastava, s svojim g. tajnikom in

krempeljev nemškega kapitala. Toda sami smo preslabi, Vi, ki nas grajate, pomajte nam!

Tako je naše stališče! Težavno je, izvenredno težavno. Rodoljubom pa, ki ne živijo ob meji, njim kličemo: Ne grajajte samo, ampak tudi podpirajte nas. Proučujte boljše naše razmere, pridite večkrat k nam in pomagajte nam z besedo in dejanjem. Vi se preveč bavite s kozmopolitiko, za domače razmere pa nimate ne smisla, ne razuma!

Naše narodno premoženje.

Iz Maribora, dne 24. maja.

Razločujemo zasebno in narodno premoženje. Zasebno je ono, ki spada pojedincem, osebam ali družinam, narodno pa, ki je last celega naroda. Po tem smemo premoženje slovenskih denarnih zavodov, posojilnic, hranilnic itd., smatrati narodnim premoženjem; iz ljudstva je vzrastlo, njegova last je.

To premoženje pa bi se moralo uporabljati v korist ne samo pojedincev, ampak v hasen celega naroda. Kadar se rabi, bi bilo treba vprašati, česar narod najbolj potrebuje, da more vstrajati poleg drugih narodov in se slobodno razvijati kot narod. Ne rečem, da se naši denarni zavodi ne ozirajo na to. Se, a zdi se nam, da ne dovolj. Podpirajo sicer dijaške kuhinje, domača društva, zavode, časopise. A to še ni dovolj, da si zagotovimo narodni obstanek. Narodova meja se nam vidno krči od vseh strani, občina za občino, posestvo za posestvom, šola za šolo pada v tuje žrelo. A ne samo ob mejah, tudi znotraj se ruši in ruje narodni življenjski po tolikem številu tujih šol, zavodov, podjetij itd. Kjer se stavi ob meji ali tudi drugod po Slovenskem kaka šola, tujci so tu s svojim denarjem. Šulverein kar vriva občinam denar, prevzema polovico ali tretjino stavbenih stroškov, za katero mu mora občina dati pravico sosesesti pri šoli in še zavezati se poučevati po njenem receptu. S tem si osigurava svoj denar, objednem pa dosega svoj namen. Kjer je na prodaj slovensko posestvo na nemški meji, kupec je skoraj vsikdar trd Nemec ali strasten nemškutar, a za njim dostikrat Südmark s svojo denarno vrečo. Kjer bi se dali izcerpati tisočaki, da, milijoni iz narodnih tleh, tujec je tu, zgraja tovarne, mnogokrat s premoženjem svojih narodnih zavodov. To so pa tisti žalostni pojavi, ki nam trgajo iz rok občino za občino, potujčujejo meje, mesta, trge in vasi in nam jemljejo ves upliv v razvoju avstrijskih narodov.

Žal, da je naš narod toliko prejemljiv za tuja svojstva; za to mu preti tem večja

z Lovranskima gospodoma peš v sanatorij v Iko. Častite usmiljene sestre od sv. Vincencija, ki v tem zdravilišču strežejo bolnim duhovnikom, so bile ob tej priliki ves zavod, posebno pa hišino kapelico s cvetličjem in zastavami prav lepo ovenčale. Premil škof so si kapelo in njena altarja pa tudi vso hišo in njene naprave do dobrega ogledali in se blagovolili o vsem pohvalno izraziti. Ostali so škof v krogu 17 duhovnikov, ki sedaj v Iki zdravja iščejo, celo uro, ter se s posameznimi prav po očetovsko ljubeznjivo razgovarjali. Zapustili so tam tudi večji dar za razširjenje hišne kapelice, ki neobhodno potrebuje prostora za tretji altar.

Podelivši svoj nadpastirski blagoslov navzočim duhovnikom in bogoljubnim koludricam, (kakor ljudstvo tukaj nazivlje nune ali redovnice) so se podali v Iko, da počastijo vas in njim posebno udane hiše s svojim blagoslovnim pohodom.

Proti večeru so se častitljivi škof, monsignore Sterk, povrnili v Lovrano.

(Konec sledi.)

Smešnica. Profesor: Kako morete najlažje dokazati, da zemlja ne stoji pri miru, kakor misli neuko ljudstvo, ampak da se neprenehoma vrti? Dijak: Ako naenkrat izpijem liter dobrega ljutomerskega vina.

nevarnost od tujcev. Žal, da postaja tembolj materialističen, sebičen, čembolj se odtujeje svojemu jeziku in veri. Zato dandanes ne zadostuje samo agitovati med njim, naučevati ga za slovenski jezik, slovensko uradovanje, slovenske ljudske, srednje in višje šole. S tujim duhom otrovan, posebno ob meji, postaja dan za dnevom bolj apatičen zoper to, poslušaj še, poslušaj, ko se pa gre za volitve, potegne s tujcem. Tu pomaga le gmotna pomoč. Pomagajmo jim ob mejah zidati šole, plačevati dolgove na starih šolah, pa si bomo zagotovili v njih slovenski pouk, s prisvajanjem sosesesti ohranili darovani denar, pa si tudi pridobili cele občine. Ob nemški štajarski meji je neobhodno potrebno, da jim pomagamo povzdigniti njih žalostno gospodarsko stanje, posebno pri nasadih novih vinogradov, sicer se bodo Slovenske gorice skoraj spremenile v — Nemške. Paziti treba, da na važnih postojankah tujcu preprečavamo nakup naših posestev in vsako za narodno obrt in kupčijo važno podjetje. Podpirati je treba narodne trgovce. Vedno se upije: »svoji k svojim«, pa v mnogih krajih svojih trgovcev nimamo. Po drugod so, pa ne morejo prav uspevati, ker jih tuji slojevi ovirajo. Takim treba gmotne podpore. Šulverein in deželni šolski svet trosita denar med učitelje, ki najbolj spretno ponemčujejo našo deco. To počenjanje je krivično in graje vredno, a hvale vredno bi bilo, da bi mi ob mejah delili nagrade poštenim učiteljem, ki vestno izpolnjujejo svojo dolžnost s tem, da vzgajajo mladino v materinem jeziku. Na to vse se mora resno začeti misliti, ako nam je še kaj za lastni obstanek.

Pa od kod dobiti v to svrhu potrebnih gmotnih sredstev? Kajti to zahteva denarja in zopet denarja, a naše ljudstvo ga nima. Res, na premoženje posameznikov se nam tudi ni ozirati; tudi družba sv. Cirila in Metoda nam ne more niti stoti del tega dati, česar je nam potreba glede naših šol. Tudi s pobiranjem prostovoljnih doneskov ne bi se mnogo dalo doseči. Torej bi svetovali tako-le: Trgovinska, obrtna podjetja, ki obetajo kak dobiček, naj prevzamejo slovenski bogatini s pomočjo delnic. Seve, zato treba agilnih, podjetnih, previdnih, večjih močij. Marsikaj bi se dalo doseči tem potom na našem gospodarskem polju in denar bi ostal v domačem žepu. Težje bi bilo tam, kjer zahteva narodna stvar le požrtvovalnost, a ne obeta nobenega dobička. Tu pa treba pomagati z narodnim premoženjem, ki je prigospodarijo naše posojilnice in hranilnice. Rezervni zakladi letnih bilanc kažejo, da to premoženje ni nikakor malenkostno. Pa tu treba, da vsi slovenski denarni zavodi postopajo uzaajemno, ne gledaje samo na korist svoje dežele, ampak da vso pozornost obračajo le tje, kjer je potreba največja. Denarni zavodi naj bodo le slovenski, a ne štajarski, kranjski, koroški. Kajti kadar bo po štajarskih, koroških, isterskih Slovenceh, so dnevi življenja šteti tudi slovenski sredini. Le v jedinstvi je moč. Prispevki vseh slovenskih denarnih zavodov bi tvarjali kaj lepe svote. Nadalje naj se varčno, modro in praktično ravna s tem premoženjem. Tu velja gledati prej na koristno, kakor prijetno stran. Ako bi se n. pr. naši »Narodni domi« postavljali po stotisoč goldinarjev ceneje, ki bi pa povsem ugajali našim potrebam, imeli bi več sto tisočakov na razpolago za zgoraj označene namene. Kmet je opazoval stolp, ki se zgraja na nekem »Narodnem domu«, pa je z glavo zmajal, rekoč: »Hm, čemu ta potratni stolp? Namesto stolpa zidajte nam rajši hleve! Vedno nam zabičavate: »Svoji k svojim«, pa v celem mestu nimamo svoje gostilne, kamor bi postavili svoje vozove. Tudi v »Narodnem domu« ne bo prostora!« Da, čemu tolike potrate, ko nam naš narod vsled naštetih perečih ran že umira? Kaj ko bi te razkošne stavbe še kedaj služile za nagrobne spominke rajnega slovenskega naroda?!

—r—

Položaj Slovencev.

(Iz peresa drž. poslanca.)

Nek slovenski list pripoveduje, da se je izrazil grof Dzieduszicky takole: »Mi (Poljaki) bomo morali te (proklete) Slovence žrtvovati.« Oni list pa trdi, da bi Poljaki to storili radi tega, ker se jim Slovenci dozdevajo nezanesljivi zavezniki. Svojo nezanesljivost pa so pokazali — po trditvi tega lista — Slovenci s tem, da je zadnjič slovenski državni poslanec pripoznal v svojem govoru nemškemu jeziku prvenstvo. — Kolikor je nam položaj znan, stoji stvar drugače. Znano je vsem politikom, da sicer mnogozaslužni slovenski državni poslanec, ki je zadnjič utemeljeval predlog zastran izpeljave § 19 temeljnega zakona, one izjave ni napravil v imenu »krščanske slovenske narodne zveze«, temveč jedino le v svojem imenu. Poljakom je to tudi dobro znano. Raditega se Poljaki tudi niso spodtikali nad Slovenci. Zakaj namerava grof Dzieduszicky žrtvovati Slovence? Uzrok je čisto drugi. Poljaki hočejo jezikovne zadeve rešiti v svojem gališkem deželnem zboru in zahtevajo, da se jezikovne stvari obravnavajo sploh ne v državnem zboru, temveč le v deželnih zborih. Slovenci in Rusini pa tirjajo, da se morajo jezikovne zadeve rešiti v državnem zboru, kjer imamo vsaj nekoliko upanja, da se stvar pravičneje za nas uravna, kakor če se to prepušča deželnim zborom. Nikdar ni pričakovati, da bosta deželna zbor štajarski in koroški dala Slovcem tiste pravice, katere moramo zahtevati. V enakem položaju, v kakršnem se nahajamo Slovenci, se pa nahajajo tudi Rusini. Ker Rusini tudi zahtevajo, da se naj jezikovno vprašanje reši v državnem zboru in ne v gališkem deželnem zboru, od tod prihaja jeza poljskega grofa nad Slovenci, ki so krivi, da z nami držijo nekateri rusinski državni poslanci. Poljaki so namreč blizu enako ravnali z Rusini v Galiciji, kakor delajo Nemci s Slovenci po naših deželah. Pristaviti pa moramo, da se je slišalo, da se je le v privatnem krogu grof Dzieduszicky izrazil tako, kakor se je čitalo v listih; v javnosti tega ni storil. — Položaj za Slovence res ni ugoden. Od Nemcev nimamo nič dobrega pričakovati. Celó katoliški Nemci so se dali prestrašiti od svojih prusaških rojakov in nam hrbet obračajo. Poljaki, Čehi in dalmatinski Hrvati hočejo narodnostne stvari reševati jedino le v svojih deželnih zborih, med tem ko je velika večina Slovencev izgubljena, če se prepustimo milosti in nemilosti naših deželnih zborov. Jedino, kar nas zamore rešiti, bodi složnost in poštenost, pa naše trdno zaupanje v božjo previdnost.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nadvojvoda Leopold je umrl v sredo dopoldne v gradu Hornstein. — Državni zbor se snide zopet dne 1. junija. Na dnevnem redu je razprava o vseh dosedaj vloženih nujnih predlogih glede jezikovnega vprašanja.

Gornje Avstrijsko. Sedanji minister za poljedelstvo, baron Kast, se je odpovedal svojemu sedežu v gornje-avstrijskem deželnem zboru, ker je že v ministerstvu preobložen z delom.

Štajarsko. Bivši pravosod. min. Gleispach je imenovan predsednikom graškega nadsodišča. Nemci ga nočejo, ker je podpisal jezikovne naredbe z grofom Badenijem. Nemški štajarski odvetniki so javno izrazili nezadovoljnost nad tem imenovanjem, a so dobili od nadsodišča pošten ukor.

Koroško. Velikovski c. kr. okrajni glavar ni hotel deželnemu predsedniku pokazati slovenske ljudske šole, ker je, — no, ker je slovenska. Nepristranski glavar! — V Celovcu prideta dva kaplana pred sodišče,

ker sta delila šolarjem vabila na pol. shod v Prevaljah, a učiteljem, ki delijo bauernbundske »Kmetški List« v šoli, se ne zgodi nič. Jednaka mera!

Kranjsko. Na javnem shodu na Vrhpolju pri Vipavi je govoril drž. posl. dr. Ig. Žitnik. — Ker v nedeljo v neki gostilni v Ljubljani vojaška godba na zahtevanje ni hotela igrati slovenskih komadov, je slov. občinstvo toliko časa demonstrovalo, da je godba prenehala in morala oditi.

Primorsko. Vmeščenje kneza in nadškofa goriškega se je vršilo v nedeljo prav sijajno. — V Trstu so hoteli obsoditi voditelja tržaških Slovencev, viteza Nabergoja, ker je baje razžalil italijanskega orožnika, a se je iz obravnave razvidelo, da je cela obtožba zlagana. Taki so nasprotniki.

Vnanje države.

Vojska. Odločilne bitke med španskim in ameriškim brodom se vedno ni bilo. Španjci so veseli, da se je posrečilo admiralu Cerveri prijadrti z jednim oddelkom ladij, ki so bile dosedaj v španskem pristanišču Kadiks, do Kube, ne da bi mu mogel Ameriški general Sampson zapreti pot. Admiral Cervera je srečno porabil trenotek, ko je ameriško brodovje iskalo sovražnika na severnem delu otoka, ter brez ovire priplul v Santjago de Cuba na južnem delu otoka. Ker se niso vse španske ladje dospele iz Kadiksa, se admiral Cervera premeteno ogiblje ameriškega brodovja.

Špansko. Novo ministerstvo pod zopetnim predsedstvom Sagaste je sestavljeno. Španski poslanik v Parizu ni hotel stopiti v ministerstvo, ker je baje sedaj potreben v Parizu zaradi raznih mejnarodnih pogajanj.

Italijansko. Po celi Italiji zapirajo socialistične poslance in vodje kot pouzročitelje zadnjih nemirov. — Minister za zunanje stvari, Brin, je umrl.

Angleško. Slavni državnik Gladstone je umrl. Bil je vnet zagovornik zatiranih Ircev. S škofom Strossmayer-jem, sta si bila prijatelja. Ves angleški narod žaluje ob njegovi krsti.

Francosko. Ožje volitve niso izpale srečno za vlado. Pričakuje se, da se sedanja vlada vsled slabe večine kmalu umakne.

Srbsko. Razkralj Milan in kralj Aleksander si nista več dobra. Huda nesreča je za deželo, da se ne more iznebiti nadležnega Milana.

Cerkvene zadeve.

Antonij Bonaventura,

knez in škof ljubljanski.

Kje se najde pero, ki bi dostojno popisalo veselje, katero je občutila bela Ljubljana in ž njo kranjska dežela ob prihodu in nastopu novega kneza in škofa prem. dr. Antonija Bonaventure Jegliča. Naj Vam vsaj v kratkih potezah narišem dogodke veselih dni 20., 21. in 22. majnika 1898. Ljubljana se je pri tej priliki zavila v raznobarnve zastave, pred Marijino cerkvijo pa je zrasel visok slavolok s prepomenljivim napisom: »Kar dalo nam nebo najboljših mož — Med prvimi si Ti!« Pred južnim kolodvorom se je pa bil postavil zračen paviljon, da pod njegovo strešico dostojno pozdravi gospod župan novodošlega kneza in škofa. A naj nekoliko bolj na drobno popišem prihod novega kneza in škofa. —

V petek dne 20. t. m. na vse zgodaj zjutraj so novi knez in škof služili sv. mašo na milostipolnem altarju Marije Device na Trsatu. Potem so se peljali na kolodvor v Reko, od koder jih je brzovlak peljal v belo Ljubljano. Na prvi kranjski postaji v Trnovem je bil prvi, res odlični pozdrav od strani notranjske duhovščine, c. kr. uradnikov, raz-

nih društev in brezštevilnega ljudstva. Drugi večji pozdrav je bil v Št. Petru, kamor so se bili naproti pripeljali prelat dr. Čebašek, kan. Zamejec in škofji tajnik Šiška. Od tam do Ljubljane pa niso samo na raznih postajah pozdravljali novega kneza in škofa, ampak ves pot je klečalo verno ljudstvo ob železnični progi ter je prejemale med zvonjenjem in gromenjem topičev njihov apostolski blagoslov.

Kaj bi pa rekel o Ljubljani? Kako mogočno je krasno njeno zvonjenje pozdravljalo novega vladiko! Kako mogočno so bučali topiči iz grada! Kako so vihrale dragocene zastave novemu škofu v navdušen pozdrav! Komaj so cerkveni knez izstopili iz voza, pozdravili so jih stolni prošt gospod dr. Klofutar v imenu stolnega kapitola in vse jim udane duhovščine. Nato pristopi deželni predsednik baron Hein, da knezu izreče »dobro došli« v ime dežele kranjske. Tudi poveljnik vojaške garnizije fml. pl. Höchsmann je milostivega prišel pozdravit.

Sedaj se podajo knez skozi dolgo vrsto narodnih dam v zgoraj omenjen šotor ali paviljon, da tam vsprejmejo po županu Ivanu Hribarju udan pozdrav stolnega mesta ljubljanskega. Menim, da vsi dostojanstveniki, vsa inteligenca in vsa krasota bele Ljubljane je bila ta dan na kolodvoru zbrana. Še-le proti poldne se je slavnostni obhod začel pomikati proti stolni cerkvi. V prvem vozu je sedel gospod župan Hribar, ki je smel s ponosom gledati na brezštevilne množice, ki so kleče ali stoje z največjim spoštovanjem pričakovale novega škofa. Gromoviti živoklici so spremljali premilostivega vladiko, ki so poleg sebe imeli prečastitega gospoda stolnega prošta dr. Klofutarija. Za škofovim vozom je sledila dolga vrsta kakih 40 voz, ki so vozili razne duhovniške in svetovne dostojanstvenike.

V stolni cerkvi so premil. knez in škof najpoprej počastili presv. R. T.; potem, so pa tam zbrani č. duhovščini in svojim novim ovčicam prvokrat podelili svoj nadpastirski blagoslov.

Iz cerkve so se podali knez na svoj novi dom tik stolne cerkve ter so v tej palači vsprejeli najljubeznivejše prvi poklon č. duhovščine.

Za zvečer je bila napovedana podoknica ali serenada c. in kr. vojaške godbe potem pa razna pevška društva. Vreme, ki je dopoldne močno nagajalo, postalo je opoldne prijetno in na večer prav ugodno. Zato ni čuda, da se je bila vsa Ljubljana ta večer zbrala »pred škofijo.« Vršila se je podoknica in krasna bakljada v najlepšem redu.

V soboto so se vršile razne priprave za nedeljo in novi škof so obiskovali najodličnejše gospode ljubljanskega mesta. Med tem so dohajali odlični gostje iz raznih krajev, da se udeležijo prihodnji dan, 22. maja, slovesnega umeščenja novega vladike. —

Bosna je poslala iz Sarajeva v Ljubljano sedem odličnih gostov kot zastopnike tamošnjega vernega naroda, ki britko žaluje po svojem prvem župniku, poznejšem generalnem vikariju in pomožnem škofu, sedanjem knezu ljubljanskem premil. g. dr. Jegliču. Kranjska dežela je poslala blizo vse duhovne dostojanstvenike, vse predstojnike raznih redov in brezštevilne trume vernega ljudstva na ta praznik v Ljubljano. (Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

Dve glavni boleznii sadnega drevja.

(Konec.)

Druga bolezen je pereči ogenj. Pozna se lahko v tem, da je deblo drevesa od tal do blizu vej črno, kakor osmojeno. To pa vselej na solnčnej strani in ondi, od koder vleče najhujši veter. Že to kaže, od česa bolezen izvira. Poletno vroče solnce, zlasti opoldne, tako rekoč užge nežno skorjo mladega dre-

vesa, da nekako razpoka in nato ji škoduje tudi veter. Deblo ali skorja drevesa začne črneti, kakor bi jo smodil, in marsikatera tudi kmalu usahne. Čudno je to, da ti boleznii, rak in pereči ogenj si tako izbirata drevje, da nekatere vrste nadleguje rak, druge pa napada pereči ogenj. To nas uči, da smo pač vsi podvrženi težavam tega sveta.

Med drugimi pomočki, kakor obvezovanjem itd. zoper pereči ogenj nasvetujem sledeči način, se te boleznii za časa ubraniti. Kadar drevce sadiš, skusi ga posaditi tako, kakor je v drevesnici stalo, namreč tisto stran, ki je bila prej obrnjena k solncu in vetru, zopet tako obrni. Ta skorja je namreč tega že navajena, da ne bo razpokala in bolezen pouzročila. Še bolje pa je, ako kol drevescu na tej strani pritakneš. Tako bode ta vsaj nekaj vročine drevescu odbil in bolezen zabranil.

Kadar pa se je bolezen že vgnjezdila, ne svetujem drugo, nego rano preiskati, očistiti in s svežo ilovico obvezati. Pri preiskovanju utegnemo zopet naleteti na prej omenjenega črva, kateremu moramo slediti, dokler ga ne dobimo in ugonobimo. Imamo mnogo bolnega drevja, ali še mnogo več bi ga bilo, da nimamo skrbnih vrtnarjev, kateri dostikrat brez naše vednosti preiskujejo in trebijo drevje. To so namreč razni ptiči, katerih nekateri se le samo od drevesnih žuželk preživljajo. Od mnogih vseh ne morem prehlvaliti senic, to zato, ker one stanujejo in žive celo leto na vrtu in so nekako navajene živeti vedno ali stalno na enem kraju, med tem ko se drugi ptiči prestavljajo in selijo. Zakožnemu črvu nadalje najbolj sledita detel in žolne s svojim močnim orožjem — kljunom, — da jih gotovo mnogo ugonobita. Enako moram pohvaliti drobnega plezavčeka in marljivega brleza, katera se živita od samih kožnih zajedovcev. Že gledati tega drobnega pernatega delavca je prijetno, kako z nekako naglico preiskuje drevje, koliko pa on s tem koristi, tega mi še izračunati ne moremo! Ne morem toraj našim kmetom dovolj priporočiti v varstvo ljubih ptičev, da jih ne samo branijo pred neumnim preganjanjem, temuč še skrbijo, da bodo se lahko množile in stanovale po vrtih. Zato ni treba drugo, nego napraviti jim primernih panjev in sicer nekaj večjih za skorce, nekaj pa prav drobnih za senice. Drugi ptiči pa navadno panjev nočejo, tem treba nalašč pustiti kako staro z mahom obraščeno drevo, kjer si v kakej rogovili napravijo gnjezdo, ali pa kako votlo češpljo, katera ptičam jako ugaja. Tako nam bode vse živo na vrtu, pa ne gosenic, temuč ptičev, katere nam bodo sadno drevje čedile, vmes pa ljubko prepevale. Vrt brez ptičev, ali pa ptica brez peruti, zdi se mi enako! Varujmo jih toraj in skrbimo zanje, ker so one očividno ustvarjene nam v pomoč in razvedrilo!

Pohorski.

Sejmi. Dne 28. v Poljčanah (svinjski), Tržišču, na Sv. Gorah pri Podsredi, v Brežicah. Dne 31. v Ločah, v Pristovi, Mozirju, Rečici, na Laškem, v Lučah, Ljutomeru, Račju, Cirkovcih, Marenbergu. Dne 1. junija v Lučah, Št. Ozbaltu. Dne 2. junija pri Sv. Heleni, Sv. Marjeti na Pesnici, v Turnišcah. Dne 3. na Spodnji Polskavi. Dne 4. v Poljčanah (svinjski), v Slov. Bistrici, in v Brežicah (svinjski).

Dopisi.

Iz Gačnika. (Občinske volitve na Pesnici.) Takšne volilne borbe še menda nikdar ni bilo v naši občini, kakor letos dne 5. maja. Nasproti sta si stali dve stranki, liberalno-nemškutarska in katoliško-slovenska, Od 132 volilcev jih je 94 prišlo na volišče, med njimi skoraj vsi Mariborčani, ki imajo tu kos zemlje, tako n. pr. gostilničar Oehm, ki sicer rad vsprejme od naših duhovnikov in nas kmetov denar in so le ti glavni nje-

govori gostje, a ga ni sram bilo voliti proti nam. V III. razredu so zmagali nasprotniki; njih odborniki so: Jan. Gornik, Jan. Jager, Ign. Flucher in Karl Fleischhacker, namestnika Jurij Fras in Miha Alt; v II. razredu so bili izvoljeni kot odborniki nasprotniki Leop. Gierlinger, Miha Drozg, Al. Vollstuben in naš dosedanji velezaslužni župan Fric Šmirmaul, namestnika pa Ign. Kraner in Fr. Polančič. V I. razredu so prodrli naši možje: 84letni, za katoliško in slovensko stvar kot mladenič goreči oče Jožef Weingerl, odločno narodni Leop. Zupanič, zavedni in delavni Jan. Šparl, namestnika pa Pavel Rokavec in Jan. Jarc. Kakor izid kaže, smo Slovenci propadli, kajti naših je 5, nasprotnikov pa 7. Dne 23. maja je bila volitev župana in svetovalcev. S 7 glasovi je bil za župana izvoljen Jan. Gornik, za svetovalce pa Jan. Jager, Miha Drozg in Leop. Gierlinger.

Naša občina, največja jareninske župnije, je bila do sedaj v slovenskih rokah. Da je sedaj za nas izgubljena, je zasluga novega župana Gornika, ki je že od februarja lanskega leta, ko so zmagali pri nas prvič nemškutarji pri prvotnih volitvah za državni zbor, vedno deloval na to, da bi sam zavladal mesto Frica Šmirmaula, ki je skozi 16 let vodil našo občino in si za njo veliko zaslug pridobil. Pri tej agitaciji sta mu krepko pomagala Jan. Jager in Al. Vollstuben. In vsi trije so pogumno po občini letali okrog in pravili, kako bodo zopet Šmirmaula volili za župana in Gornik sam se je kot goreč (!) kristjan okrog priduševal, da on nikdar ne vsprejme županstva. Pa še vkljub lažem in zvijačam bi ne bili nasprotniki zmagali, da niso nekateri naši volilci ostali doma ali pa postali iz mož-besede figa-možje; prej so obljubili, da grejo z nami, potem pa so tako volili, da jih je nekatere že sedaj sram. Domačinom še toliko ne zamerimo, ker še niso vsi dovolj poučeni, trdni in zavedni; močno pa je užalilo ravnanje Ant. Ferka, posestnika v Kamnici, ki je 2 dni pred volitvijo dal moško besedo, da bo volil z nami, pri volitvi pa še nas pogledati ni hotel. Ko je še bival med nami, je bil vedno zanesljiv Slovenec in celo načelnik kr. šolskega sveta, sedaj pa je toliko žalost naredil svoji rojstni župniji! Predstojništvo ben. samostana v Št. Pavlu je drage volje dalo pooblastilo za našo stranko. Slava i naši krščanski gospodinji Ani Jager, ki se ni ustrašila nasprotnikov, ki so jo toliko nadlegovali, nego je naši krščanski stranki izročila svoje pooblastilo!

Kdo pa je naš novi župan? On je sin obče spoštovanega jareninskega cerkv. ključarja Jan. Gornika, sin sicer slov. očeta in matere, pa Nemeč je tak, kakor da bi bil samega Bismarka sin in ropotača Wolfa lastni brat. In mož, ki zametuje svoj lastni narod, iz katerega je vzrastel, ki zaničuje vero in duhovnike, ki je hotel izbaciti iz odbora očeta Weingerla, kateri je že 48 let odbornik, Zupaniča, Sekola itd., ki jih cela župnija čisla kot krščanske možje, ali je tak mož v današnjih hudih časih sreča za občino, za župnijo? Sodi o tem 60 naročnikov »Slov. Gosp.« v naši župniji, sodite o tem vsi, ki ljubite sv. vero in svoj slovenski narod! Žalostno je, da s tem človekom držijo še mnogi sicer pošteni posestniki.

Ločili smo se, mi na desno, oni na levo. Kateri so z nami volili, so možje krščanski in slovenski; njim vsa čast in slava! Bog pa daj, da mnogi, ki so bili zapeljani, svojo zmoto spoznajo in se zopet povrnejo v naš krščanski tabor. Dandanes je treba vsaki župniji, vsaki občini celih mož, skozi in skozi krščanskih; vetrnjaki in hinavci so največja nesreča za vsak kraj, kajti vodilo današnjega časa je: Ali z Bogom ali zoper Boga!

Vi pa možje, ki ste od naše stranke voljeni v odbor, stojte v njem kakor skala, glejte nasprotnikom na prste, pet vas je, še ne bodo nasprotniki popolnoma odločevali. Vi ste naša slava, naš ponos, pa tudi trdno upanje, da Pesnica ni za vselej izgubljena!

Iz Maribora. (Konec roparja in morilca.) Očividec priobčuje cenjenim čitateljem podrobneje konec skesanega roparja in morilca Franca Bračkota iz Jarenine.

Dne 13. decembra 1897 se priplazi Franc Bračko po noči v hišo svojega tasta. Tasi in tašča sta spala. Bračko pa zgrabi sekuro, katera je stala za vratmi ter razbije obema glavi, pobere okoli 100 gld. denarja, prihranek umorjenih, zaklene hišo in vrže ključ v klet, nato gre hitro domov in se vleže — k počitku.

Par dnij po tem zločinu so prijeli orožniki Bračkota in njegovo ženo. — 29. marca t. l. stala sta oba pred porotniki radi zahrbtnega ropa in umora obtožena. — Francu Bračkotu je bilo dejanje dokazano popolnoma, akoravno je trdovratno tajil, in porotniki so jednoglasno potrdili njegovo krivdo, na kar je bil obsojen na smrt in povrnitev vseh stroškov in škode. Njegova žena je bila oproščena, ker se ji ni moglo dokazati nobene krivde nad smrtjo njenih starišev.

Presvitli cesar so 12. maja t. l. smrtno obsodbo potrdili in 20. maja ob 9 uri ga je peljal gosp. jetničar spremljan z dvema paznikoma v kapelico, kjer je Bračkota čakala sodna komisija. Tu mu je sodni svetnik gsp. Trezn naznanil, da v soboto t. j. 21. t. m. ob 6. uri zjutraj bo storil smrt na vešalih in mu ne pomaga nobena prošnja, ker je presvitli cesar obsodbo potrdil. Bračko je slušal te strahovite besede tako mirno, da je bil občudovan od vseh navzočih. Na vprašanje sodnikovo, ako je vse dobro razumel, odgovoril je krepkim glasom: «Da!»

Preoblečen je bil v svojo obleko uže v petek zjutraj predno so ga odpeljali k zaslišanju potrditve smrtno obsodbe. Odpeljan v celico, katera je namenjena samo njemu jednakim obsojencem zadnjih 24 ur, vedel se je mirno in udano. V celici je imel belo pogrnjeno mizico, na mizi dve goreči sveči in v sredi njih sveto razpelo, dva stola, klop in čedno posteljo. Pri njem v celici bil je orožnik in jeden sodni paznik.

Okoli 11 ure je došla pozvana njegova žena s 3 otroci k njemu. Najstari otrok ima okoli 10 let. — Popolnoma mirno, skoro smehljaje jih je vsprejel, ni ga presunil pogled na jokajoče otroke in ženo. Dajal je otrokom jesti in zabičeval svoji ženi, naj pazi na vzgojo otrok, da bode kedaj kaj iz njih, in da ne zabrede nobeden tako globoko, kakor njih oče. Otrokom pa je rekel: «Kaj boste jokali, saj jaz sem zaslužil mojo osodo!» — Ko se je ločila zvečer jokajoča žena z otroci, — ni oče, mož, obsojenec pokazal solze v svojem očesu. Mirno kakor bi nič ne bilo, odslovil jih je za vedno — od sebe.

Došli spovednik iz reda sv. Frančiška, ga je pripravil lepo na smrt. Udano in skesano se je obtožil vsega, prejel sv. obhajilo in vidno pobožno molil sveti rožni venec.

Zadnje popoldne je pokadil okoli 10 smodk, jedel pečenko in suho prašičevino, pil vino in se popolnoma mirno razgovarjal s svojimi stražniki. Rekel je med drugim: «Žal mi je, da morate biti tukaj zaradi mene na straži, če bi imel kaj denarja, bi Vas rad poplačal a nimam ničesar.» Proti orožniku je pa rekel: «Vem, smrt sem zaslužil, a prav mi ni le tó, da bom jaz prvi v Mariboru obešen!»

Zvečer je molil pobožno in o pol dvanajstih šel k počitku. Spal je prav mirno do pol četrte ure. Ob tej uri se je Bračko vzbudil, oblekel se, umil, nato pobožno pokleknil proti oknu celice in molil. Ob štireh je došel spovednik, kateri je pozneje maševal v kapelici. Bračko ni bil pri maši, ampak v celici svoji.

Boj v petek popoldne za vstopnice k izvršitvi smrtno obsodbe bil je nepopisen. Oddali so okoli 300 vstopnic.

V soboto proti 5. uri v jutro je ljudstvo pričelo se zbirati okoli okrožnega sodišča. Ob 5 in 25 minut pride proti vratom velika postava, debela, črna in zabrehlega obraza, prosi zelo uljudno prostora v gneči pred

vratmi in potolče močno na iste. Na notranje vprašanje, kdo da je, zaklical je po nemški: «Gospod z Dunaja in moji trije hlapci!» In odprla so se vrata in šli so notri. Vedeli smo takoj, to je «rabelj» in njegovi služabniki. Rabljnu je res podoben. On je šel notri, mi smo pa še čakati morali, da se vrata tudi za nas odpró. Točno ob polu šesti uri pride četa, broječa 105 mož s stotnikom g. Cazafurom na čelu pred vrata. Ko se ista odpro, gredo notri. 20 minut pred 6. uro se odpró vrata za nas. Vsak se je izkazal z vstopnico, jaz in moj g. sodrug kot prva, sva imela lep prostor.

Med tem, ko se je ljudstvo pripravljalo k odločenim prostorom, je Bračko pil v celici kavo, katera mu je dobro dišala, le kruh mu ni šel v slast.

Oglejmo si priprave. V kotu dvorišča je bil postavljen 2 m. visok kol, za njim pručica s tremi stopnicami, na vrhu kola bila je zabita železna mala kljukica, kamor obesi rabelj vrvico. Vojaki so napravili od kola pravokot. Za vojaki je stalo občinstvo. — Točno ob 6. uri pridejo na prazni prostor gg. sodni svetniki Trezn, Liebisch, državni pravdnik dr. Nemanitsch, tajnik Dekleva, avskultant Nerad, zagovornik obsojenca dr. Ulrich in zdravnik dr. Leonhard.

Za par minut pride jetničar, ter naznani sodnikom, da je Bračko pripravljen. Naznanijo rabeljnu, kateri gre v celico s hlapci in Bračkotu tam roki zveže s črnim jermenom. — Pridejo na dvorišče: jetničar, rabelj s hlapci svojimi, Bračko, mirnih korakov na strani spovednika, kateri mu drži sv. razpelo pred glavo, za njimi orožnika. — Bračka postavijo 3 korake od kola in sodni svetnik g. Trezn mu prebere še jedenkrat smrtno obsodbo in obsojenec jo je poslušal udano in le pri besedah hudodelstva je dvakrat pobožno obrnil oči proti nebu. Do sedaj ni nič spregovoril. Ko ga sodnik izroči rabljnu in hlapcem njegovim, kateri mu denejo na obe roki jermenaste vezi nad komolcem, je mirno stal in gledal križ, katerega mu je kazal njegov spovednik. Razun rok spredaj, ter vezi na hrbtu vkupaj trdo zvezane, ni imel drugih vezi. Dva hlapca ga zgrabita ter vzdigneta na kol. Sedaj ko mu spovednik še zadnjokrat privzdigne sv. razpelo, se prikloni Bračko in poljubi križ s tihimi besedami proti spovedniku: «Z Bogom, gospod!» Rabelj mu da vrvico okoli vrata, pomočniki ga potegnejo za roke doli in za 2 minuti je rabelj naznanil, da smrt nastopa. Za 5 minut je navzoč zdravnik potrdil nastopivšo smrt. Pri vsem opravilu ni dal glasu od sebe, niti se ganil ni.

Duhovnik iz reda sv. Frančiška je vjakom in množici gledalcev v kratkih besedah, sam ginjen groznega prizora, povedal, da raniki hudodelnik je lepo spravil se z Bogom in je sedaj vreden, da molimo za njegovo dušo jeden »oče naš in češčena si Marija!» — Vojakom je bilo ukazano: «K molitvi!» in molili smo vsi blede in zbegani od prizora, iskreno molili za odšlo spokorjeno dušo. — Zadoščeno je svetni pravici!

Koj po 7 uri ga je rabelj snel s kola in hlapci so Bračkota položili v pripravljeno krsto. Ljudstvo, vojaki in orožniki so odšli.

Vrvico, s katero je bil obešen Bračko, je rabelj razrezal na košček in dal vsakemu še tam stoječemu, tudi jaz hranim še kosec, ki mi bo v spomin, kam se pride po nepravi poti.

A. J—a.

Iz Slov. goric. (Občinsko.) Evo Vam č. gosp. urednik — novega puščavnika! Ne mislite, da jih imate že odveč. Sicer Vam ne bodem brenkal na take strune, kakor oni puščavniki, ki že delj časa samotarijo; vendar upam, da tudi iz moje kolibe vsprejmete nekaj vrstic! Glejte, dopada se mi to življenje, zatoraj sem si kupil »rešpetlin«, brez kojega novodobni puščavnik ne more živeti, ta mu je potreben, kakor ribi voda. Na Veliki terek bil je namreč bojni ples v lepi občini Kremberg; bila je volitev novega občinskega odbora. Že ob 7. uri sem jel

vrteti moj «rešpetlin», ušesa pa imam silno — tenke. Ker so se nasprotniki na podli in strastni način pripravljali, da bi starega, občespoštovanega predstojnika, mnogoletnega naročnika «Slov. Gospodarja» (nasprotniki itak niso — naročeni nanj) — ugonobili, naj vam bralci popiše moj «rešpetlin», katerega sem že vadil nekaj dnevov pred volitvami, kako se jim je to ponesrečilo. V naši občini bi se jih več rado vsedlo na županov stol, na katerem sedaj sedi častiti starček g. Alojzij Ornik, v zadovoljnost vseh poštenih občanov. Agitirali so na vse mogoče načine, neka žena je imela mnogo opraviti, bržčas bi rada slišala, da bi se ji reklo — gospá županja; da bi se to zgodilo, takrat bi bilo — gorje za nekatere siromake v občini. Jeden je obljubil poštemu kmetu J. Ž. goldinar, ako bi na dan volitve ostal doma, kaj se pa ni na jezo nasprotnikov zgodilo; ta možek, akoravno bi rad videl pezdir v očesu našega predstojnika, bruna v očesu svojem pa ne vidi; morda se ne spominja, kako so ga farani sv. Ane hvalili, da jim je cerkev sv. Ane — prekrstil za sv. Jerneja, kaj to omeni, zna on sam in tudi mi. Spet drugi je obljubil poštemu J. M. šestkrat zastoj vožnje, ako bi njega volil, plačevalo se mu je piti, a volil je z našimi, hvala mu!

Zbojnali so tudi Nemce iz Cmureške fare, bili so dobri, akoravno gluhi in «šantavi». To sem videl skozi «rešpetlin». No, na dan volitve ob 8. uri sem ga vrtel na vse strani. Tu in tam se pokaže kaka pohlevna ovčica in gre posamezna na volišče. Prvi trop je vodil vitez Jurij Kleinberski. Drugi so primahali od severa in so zborovali pri drvah gosp. predstojnika.

Tako dobro organizovani so priklestili na volišče, kjer so pohlevne ovce čakale — volkov, naši so kar ostrmeli. Ker je bilo mej volilci mnogo Nemcev, so se na vprašanje dotične točke prebrale v nemščini. Takoj se je K. zagrozil: «Mi smo Slovenci!» G. S. je odgovoril: «Bodem pa prečital, seveda tudi v slovenščini, hvala Bogu, da znam, vi pa, da bi le zmiraj bili tako dober Slovenec, kakor na dan volitve?» K. pa se je pri tem malo krenil, tako je namreč prišlo puščavniku na uho.

Volil je najprej III. razred, v katerem smo častno — zmagali v kljub pritisku Nemcev, kateri še niso znali imenovati imen, katere je K. nasvetoval. V II. razredu smo za dva glasa padli, a v I. zopet častno zmagali. Torej smo dobili 7 glasov, a nasprotnikom so ostali 3 glasovi. Sedaj napnem «rešpetlin» in pokukam vanj ter vidim: kakor bi nasprotnike s kropom polil, so jo z Nemci popihali, in so bojda imeli žalostno južino zaradi — poraza. V odbor so voljeni našinci gg. Alojzij Ornik, Jožef E. Seyfried, Janez Kmetič, Jožef Breznik, Jurij Žugman in France Tomazič; a nasprotniki: Franc Feiertag, Janez Karner in Jurij Semlič.

Ker ta trojica, kakor je moj «rešpetlin» dokazal, se ni nadejala županovega stola, je bil dne 13. aprila voljen predstojnikom zopet g. Alojzij Ornik, a svetovalec Janez Kmetič in Jožef Breznik. Naših šest čvrstih slovenskih narodnjakov naj Bog živi mnoga leta v korist lepe občine Kremberg. Zmagali smo, in vrgli nasprotnika ob tla! Moj «rešpetlin» pa si č. g. urednik »Slov. Gospodarja«, kateri je naš ljubček — prihranim za prihodnjic in do tačas ostajam Vaš zvest puščavnik Milivoj.

Iz Št. Jurija ob Taboru. (II. občni zbor katoliškega političnega društva za vranski okraj) se je vršil dne 22. maja popoldne. Po običajnem pozdravu navzočih je predsednik v kratkih potezah narisal politični položaj od lanskih državnozbornih volitev, ob katerih se je upalo, da se bo sklenilo toliko in toliko za kmete koristnih postav. A nič se ni sklenilo, temu uzrok so Nemci, ki hočejo imeti nadvlado nad vsemi narodi v Avstriji, zlasti nad Slovani. Govoril je dalje bolj obširno o delovanju društva, katero je v preteklem letu

priredilo štiri shode; jeden je bil po krivici prepovedan. Za-to je tudi poslednjič omenjal, da je treba gosposko radi Boga spoštovati in ubogati, a tudi z vso eneržijo se posluževati nasproti njej po božji in človeški postavi zajamčenih pravic. Pororočilo predsednika, tajnika in blagajnika se je vzelo na znanje. O izvolitvi novega odbora poročam na drugem mestu. Na-to je č. g. Franc Zdolšek izborni govoril o podraženju žita in o kupčiji z njim na borzi. Cene žitu ne dela kmet, kateri je pridela, marveč špekulantje, zlasti židovi na borzah, kateri večkrat še pšenice od rži ne znajo ločiti. Na borzi se namreč ne prodaja tako, da bi se brž po kupčiji izročilo žito kupcu, ampak sklene se kup in pogodba, da se bo žito še le čez toliko in toliko dni izročilo. To je tako imenovana termin-kupčija, ker se določi nek gotov rok, n. pr. 20 dni, jeden mesec itd. Kupec pa, ki je tako žito kupil, do tistega roka na vse mogoče načine dela, da bi ceno kolikor mogoče visoko nagnal, vsaj tako visoko, za kolikor se je sam pobotal, ali še višje, da bi potem dobiček delal. Seveda omeniti se mora, da se žito na borzi kupuje samo v velike množini n. pr. po 500, 1000 in 2000 meterskih stotov. Za-to ti špekulantje cene določujejo, ker trgujejo samo z velikimi množinami. Jeseni, ko kmetje žito prodajajo, je cena nizka. Ko pa enkrat špekulantje žito od kmetov pokupijo, našenejo ceno, da dobiček dejajo. Isto je s hmeljem. Jeseni ko smo ga mi prodajali, je bil po 70, 80 kr. Ko so ga pa židje pokupili je bila cena kar višja po 1 gld. 20 kr., po 2 gld. in še več. Dalje je govoril tudi o blanko-termin-kupčiji. To je kupčija brez vsega blaga, nekaka stava, katera upliva na žitno ceno. Vse to se godi na borzah in tako se cena povišuje žitu, ko ga imajo v rokah samo nekateri kapitalisti. To so nekatere kratke poteze iz govora č. g. Zdolškega. Vsled tega se je govorilo in deloma tudi sklenilo o priliki izročiti prošnjo kakemu državnemu poslancu, da bi država vendar že enkrat odpravila to grdo barantijo na borzi.

Nek ud je tudi utemeljeval z raznimi razlogi potrebo slovenskega vseučilišča v Ljubljani ter je stavil naslednjo resolucijo, katera je bila seveda soglasno sprejeta: »Možje, zbrani na II. občnem zboru katoliškega društva za vranski okraj, naudušeno pozdravljajo misel, da se ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani, ter prosijo slovenske poslance in vse merodajne kroge, da z vso eneržijo delujejo na-to.«

Poslednjič je predsednik shod zaključil z »živio«-klici na Leona XIII. in cesarja Franca Jožefa I.

Razne stvari.

Domače.

(Iz delegacij.) Doslej so delovali naši delegatje le v odsekih ter tam sprejemali pojasnila skupnih ministrov, zadnji pondeljek pa so se začela zborovanja vseh delegatov skupaj. Krščanski socialist Bielohlavek je ostro grajal stališče ogrske delegacije, ki nima volje dovoliti denarja za nabavo novih vojnih ladij, ker po prepričanju Ogrov mornarica ne služi toliko ogrskim, kakor avstrijskim koristim. Nemški delegatje se izjavljajo, da bodo glasovali proti proračunu, ker avstrijske vlade nemške revčke baje tako neusmiljeno pritiskajo ob steno. Izražajo svoje veselje, da še smo si prijatelji z nemškim cesarstvom, a tudi strahu ne zamolčijo, da Avstrija pade kedaj v trdno prijateljsko naročje mogočne Rusije. Zakaj ta strah? Rusi bi bili gotovo zanesljivejši zavezniki nego Nemci.

(Gospod državni poslanec Josip Žičkar) bo na binkoštni ponedeljek popoldne ob 4 poročal o svojem državnozbornem delovanju na Vranskem v go-

stilni gospe Terezije Šentak. Vsi volilci iz vranskega okraja so k shodu kar najprijazneje povabljeni.

(Sv. misjon) se obhaja v Pamečah v dnevih od 21. do 31. maja. — Ponovljenje sv. misijona so obhajali od 1—8 maja v Braslovčah. Vodili so ga č. gg. lazaristi Kitak, Ferjančič in Krivec. Vkljub obilnemu delu na polju, je bila udeležba velikanska. — Od 8. majnika do 15. pa se je obhajal sv. misijon tudi pod vodstvom Kitakovim pri Št. Ilju pri Gradiču.

(Vesela novica.) Finančni minister dr. Kaizl je za-to, da se odpravi časnikiški kolek. Izdelan ima bojda že načrt zakona in čaka le ugodnega časa, da ga predloži zbornici. Za majhne časnike, ki vzdihujemo pod težo kolekovine, bo se potem odprla nova doba!

(Nekaj za podjetne Slovence.) Nekdanji Čolnikov grad v Slov. goricah je prišel v roke Nemca Taxiija. Ta je začel posestvo kosati, da je ostal le dom s kakimi 38 orali zemlje. Sedaj bi se to rado prodalo s pohištvo in živino vred za kakšnih 10.000 gold.

(Pridna žena.) V nedeljo 22. majnika smo izročili v Vitanju hladnemu grobu gospo Marijo Jankovič, ki je po dolgi bolezni umrla 20. majnika. Vrlo krščansko mater je cela Vitanjska župnija spoštovala, kar se je pokazalo tudi ob pogrebu, katerega se je udeleževalo ogromno število ljudstva. N. m. p.!

(Velevažna knjiga) se more imenovati «Slovenci in mednarodni promet», ki jo je spisal dr. K. Pečnik, zdravnik v Aleksandriji. Ideje, izražene v tej knjigi, učinile so že mnogo dobrega med Slovenci na Goriškem. Mi knjige ne moremo dovolj toplo priporočati vsem slovenskim razumnikom, ki se le kolikaj brigajo za napredek našega naroda v gospodarstvenem oziru. Dobiva se v «Goriški tiskarni» v Gorici, komad po 25 kr.

(Zrelostni izpit) na tukajšnji gimnaziji bo pismeni od 2—8 junija, ustmeni od 30. junija do 2. julija. Izmed maturantov je 19 Slovencev.

(Na vinorejsko šolo) v Mariboru je bilo pozvano 28 učiteljev iz spodnjega, srednjega in zgornjega (!) Štajarja, da se skozi 5 dni poučujejo o gojenju in cepljenju ameriške trte.

(Posnemanja vredno.) Občine Radoslavci, Moravci, Malanedelja in Gode-marci so sestavile in podpisale prošnjo za slovensko-nemški pečatnik na tukajšnji pošti ter jo odposlale na trgovinsko ministerstvo. Objednem so vse imenovane občine podpisale prošnjo za slovensko vseučilišče v Ljubljani ter jo odposlale na predsedništvo drž. zbora na Dunaj. Živele občine-posnemovalke!

(V Čadramu) pri Konjicah je umrla Neža Bezenšek, tamošnjega župnika mati, stara čez 89 let. Minolo nedeljo jo je velika množica ljudstva spremila do hladnega groba. N. v m. p.!

(Cerkev sv. Alojzija) je dobila dragocen in krasen lesteneč — umetniško delo domačina, g. Karola Tratnik-a. Gospoda izdelovatelja priporočamo č. gg. duhovnikom.

(V čadramsko novo cerkev) se ravno vlagajo nova okna, koja so po sodbi veščakov krasno umetniško delo.

(Goliškemu grajščaku) v Konjicah, g. B. Hertlu je 23. maja pogorelo gospodarsko poslopje s krmo in slamo, z mnogo nezavarovanimi mašinami in več tisoč strešne opeke. Zažgal je neki tuji 5letni fant z žveplenkami, ko so ravno prodano krmo basali.

(Novo veliko bolnišnico) slovensko bo zidal L. Miglitsch. Ta mož je sicer slovenskega rodu, a strogo nemškega mišljanja. Takim ljudem daje deželni odbor najrajši dober zaslužek. V Gradcu Slovence le prezirajo, zato proč iz Gradca!

(Resnice ne govorijo.) Pravosodno ministerstvo je predložilo štajarskemu deželnemu odboru vprašanje zaradi dvojezičnih zaznamovanj katastralnih občin v zemljiških knjigah. In kaj je deželni odbor

odgovoril? Rekel je, da taka sprememba ni potrebna. Resnica, kje si?

(Nasproti Gleispachu), ki je vendarle imenovan predsednikom višjega deželnega sodišča v Gradcu, je izdala odvetniška zbornica rezko izjavo, v kateri pravi, da je nezadovoljna z njim, ker je podpisal jezikovne naredbe. Mi sicer nočemo za Gleispacha darovati ne kapljice črnila, toda naše odvetnike vprašamo, ali hočejo mirno gledati, da se odvetniška zbornica tudi v njihovem imenu sovražno izraža proti že imenovanemu uradniku — in to vsled jezikovnih naredb? Na noge, slovenski odvetniki!

(Nemci vse smejo.) Avstrijski Nemci smejo slaviti pruskega cesarja, pruskega Bismarka, pruske vojne bitke, govoriti smejo o razdelitvi Avstriji, predlagati smejo, da postane naš cesar le podkralj nemškega cesarja, zasramovati smejo vojake, skratka naši Nemci vse smejo! Nobeden državnik ne zgane niti z mezincem! Tako ravnanje je za nas Slovane skrajno žaljivo in poniževalno! Mi smo zvesti svojemu cesarju in cesarstvu in takega izdajalskega početja Nemcev ne moremo mirno gledati.

(Tatinska družba) se nahaja na Dobovi pri Brežicah. V noči 24. maja so tatje kmetu Janezu Bogoviču iz zadnje sobe, pokrali vso obleko in platno v vrednosti 200 fl.; Jožefu Vučajuk so pobrali isto noč vso perutnino že v drugič; poprej že so hoteli v cerkev priti, kjer so šipe v kapelici razbili. Kdaj se posreči dobiti predrzne uzmovice že pod ključ, da bo varno naše imetje?

(Iz Solčave.) V nedeljo so pokopali najstarejšega Solčavčana, Matija Gracun — Matko. Še zadnje dni, čeravno v 90. letu, je še vsa dela opravljal. — Nove klopi dobi župna cerkev v Solčavi. — Po zadnji povodnji silno razorana cesta mej Lučami in Solčavo je za silo popravljena. Škode je okolica vsled naliva zelo trpela in pravično bi bilo, da bi se vsaj davki oškodovanim znižali. — Znani veleposestnik Jurij Logar v Solčavi kupi mašni kelih za kapelico «Slov. plan. društva» na Ojstrici.

(V Frankovcih pri Ormoži) izvolil se je nov občinski odbor. Župan je zopet g. Franc Pavlinič, svetovalca sta g. Matija Keček in g. Anton Praprotnik — odborniki pa so gg. Martin Babič, Tomaž Juršič, Anton Kuharič, Anton Masten, Ivan Puklavac štev. 15, Ivan Sever, Jože Zidarič, Franc Zorjan in Franc Znidarič. Naj bi njih delovanje bilo vedno domovini in narodu v korist.

(Ormoško učiteljsko okrajno društvo) zboruje dne 2. junija ob 10. uri predpoldne v Ormožu.

(Poročil se je) gospod Domicijan Serajnik, učitelj in organist v Ormožu z gđ. Rozo Spritzaj, učiteljico ročnih del v Središču, vrlo Jareninčanko.

(Za gornjegradski okraj) se je letos v Ksavery dne 14. maja vršilo licenciranje in premiranje bikov čiste Marijadvorske pasme. Prignanih je bilo 25 bikov. Od teh je bilo licenciranih 21, premiranih 11, ter subvencioniranih 5. Radostno se mora pri-

poznati napredek živinoreje v gornjegradskem okraju, odkar se je vpeljalo čisto Marijadvorsko pleme.

(Voditelj) 1. štev. je izšla v II. izdaji. Ako kdo izmed čč. gg. duhovnikov še želi list, naj se oglasi.

(V Ljutomeru) so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci le v III. razredu.

(Ogenj je uničil) 20. maja gospodarsko poslopje Rančigaja v Petrovčah. Škode je 600 fl.

(Volitve bodo) 7. junija v Vojniku.

(Skrbimo za uradnike!) Kadar je izpraznjeno mesto kakšnega uradnika na slovenskem Štajarju, tedaj se izreče k večjemu v naših listih ponižno upanje, da nam bo vlada poslala objektivnega moža. Ali je s tem že izpolnjena rodoljubna dolžnost? Nikakor ne! Po našem mnenju bi tukaj bilo bolj umestno, da v takih slučajih navadno naši listi molčijo, a da začnejo tem živahneje govoriti — za kulisami uplivni rodoljubi dotičnega kraja in naši poslanci. Visok uradnik iz Gradca se je pred kratkim izrazil v prijateljski družbi: «Slovinci se premalo brigate za svoje uradnike!» Res je tako!

(Gostilno »pri grozdu«) jemljeta v svoje varstvo «Marburg. Zeitung» in «Tagespost». Gosp. Fran Oehm, mi Vas obžalujemo, kajti zagovor teh dveh listov Vam v slovenskih krogih ne bo koristil. Omenjena lista lažeta svojim čitateljem, da smo mi pisali: «Noben Slovenec ne sme več počastiti gostilne tega prokletega s svojim obiskom!» Ako bi mi tako pisali, državni pravdnik bi nas pri tej priči zaplenil in sedeli bi prav gotovo že na zatožni klopi. Ni li morda res? Kar pa se kletvice tiče, izjavljamo, da kleti sploh nismo vajeni. Mi smo pisali celo nedolžno: «Prepričani smo, da je s tem izgubil omenjeni gostilničar pri zavednih Slovencih vsako naklonjenost.» Kako lažejo!

(Imeniten Slovenec). Sv. Andraž v Slov. goricah je zgubil jednega izmed svojih najodličnejših mož po Jož. Fekonji, ki je bil c. kr. major topničarskega polka, vitez Franco-Jožefovega reda, z zaslužnim vojaškim križem, z vojno svetinjjo itd. in katerega so izročili materi zemlji v Gradcu dne 10. maja t. l. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Pokojnik si je bil svest, da ga je rodila slovenska mati; vsak še tako priprost Slovenec mu je bil vedno dobro došel. Dasi je bil iz borne kmečke hiše, prihajal je vendar rad v njo. Lahka mu zemljica!

(Umrli je) 22. t. m. v hiralnici pri sv. Jožefu v Ljubljani po dolgotrajni bolezni č. g. Janez Čizek, misijonar sv. Vincencija Pavljanskega v 32. letu. Bil je rojen leta 1866. v Pilštanju na Štajarskem in je leta 1890 v Rimu prejel mašniško posvečenje. Služboval je tri leta v Ljubljani pri cerkvi Jezusovega Srca, in kot pomočnik v bolnici in je tudi misijonaril v ljubljanski škofiji. Pogreb je bil v tork popoldne ob pol 5. uri. Naj počiva v miru zlata duša!

Društvene.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) na Vranskem ima svoj občni zbor

dne 30. maja 1898 ob 3. uri popoldne v gostilnici gospe Šentakove na Vranskem. K mnogobrojni udeležbi vabi najljubdeje odbor.

(Bralno društvo pri Mariji Snežni) bo imelo na binkoštni pondeljek t. j. 30. majnika svoj redni letni občni zbor po tem le redu: 1) Pozdrav predsednika. 2) Pobiranje letnine in vpisovanje novih udov. 3) Volitev novega odbora. 4) Razni nasveti. K prav obilnej udeležbi vabi najprijaznejše odbor. —

(Pri II. občnem zboru katol. političnega društva za vranski okraj) se je izvolil naslednji odbor: Alojzij Kokelj, predsednik; Jakob Brinovec z Vranskega, podpredsednik; Franc Prislan iz Braslovč, tajnik; č. g. Franc Zdolšek, blagajnik; Anton Cizej z Vranskega, Franc Hanžič iz St. Jurija, Anton Virant z Gomilškega, Julij Žigan iz Polzele in Lavrencij Plaskan iz Braslovč, odborniki.

(Bralno društvo v Rušah) priredi 30. majnika veselico na vrtu g. J. Muleja. Vspored: 1. »Slovanska pesem«, moški zbor, dr. B. Ipavec. 2. »Narodna«, mešan zbor * * * 3. Slavnostni govor, dr. Gorišek. 4. »Lahko noč«, moški zbor, Lav. Vuković. 5. »Svoji k svojim«, igra v enem dejanju, dr. J. Vošnjak. Vstopnina 25 kr. za osebo. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Blagodušna preplačila se hvaležno sprejmejo. Pri veselici svira ciganska godba. K mnogobrojni udeležbi najljubdeje vabi odbor.

(Kmetijska podružnica v Ljutomeru) bode zborovala na binkoštni pondeljek dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne pri gosp. Iv. Vaupotiču v Ljutomeru. Ob tej priliki se bodo izročila darila zaslužnim poslom; govorilo se bode o travah in travnikih. Vabijo se vsi okoličani, da se udeleže tega zborovanja prav obilno.

Iz drugih krajev.

(Drage volitve.) Socijalistični listi v Nemčiji oznanjujejo, da bo stranka za letošnje državnozbornske volitve potrebovala na stotisoče mark. Povodom zadnjih volitev so porabili socijalisti 133.136 mark za agitatorje. Agitatorji pa so večinoma židje. V njih žepi torej tečeje trdo prisluženi krajcarji delavcev.

(»Deutscher Reichsanzeiger« štev. 88.) poroča, da je trgovec Maks Br... v Berlinu zaradi ponarejanja varstvenih znakov, med temi tudi Garvenovih sesalk, na Dunaju I. Wallfischgasse 14 in Schwarzenbergstrasse 6, bil obsojen na precejšnjo denarno globo.

Loterijske številke.

Trst 21. maja 1898: 75, 68, 44, 65, 10
Linc » » » 26, 2, 48, 78, 5

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana. Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izišel:

Važno za vsakega!

Železniški vožnji red
za Spodnji Štajar
Veljaven od 1. maja 1898.
Iztis velja 3 kr., po pošti 5 kr.; znesek se lahko pošilja tudi v poštah znamkah.

Lep prostor

za stavbo hiš v Mariboru 10 minut izven mesta proti Vindenau, meri 2 orali 786 □ sežnjev se prodaja po nizki ceni. Več pové Jak. Erlač, sodar pri Jož. Rotu v Razvanju (Rothwein) pri Mariboru. 2-3

Rudolf Novak,

remenar in sedlar

v Mariboru

grajski trg (Burgplatz) št. 2. se uljudno priporoča slavnemu p. n. občinstvu, zlasti pa preč. duhovščini za izdelovanja najfinejših, kakor tudi priprostih **konjskih oprav** in sploh vsa remenarska in sedlarska dela. — Izvršuje tudi vsa v to stroko spadajoča

popravila

najhitreje in najceneje. 8-10

V najem

se da takoj hiša št. 3 s prodajalnico, tik župnijske cerkve po prav ugodnimi pogoji. Več se izve pri lastniku Francu Kranjc, pri Sv. Rupertu v Slov. gor. 1-2

Uljudnej pozornosti *

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 114

3-25

Mala hiša

v Novivesi v Magdalenski župniji se pravceno prodaja. Povpraša se naj pri posestniku Jožefu Schlauer.

Za vinogradnike.

Galico kilo po 28 kr., ki zadostuje za 100 litrov vode, prodaja za škropljenje vinogradov v Mariboru V. Murko, trgovec na Meljini cesti, št. 22. 3-3

Proda

se prostovoljno zaradi smrti hiša, na kateri je oštarija in pekarija, zraven vrt za točenje s kegliščem; vedno dobro obiskana, pripravna tudi za mesarja; zamore se še oddati dvojno stanovanje. Hiša je v mestu na Spodnjem Koroškem. Več se izve pri upravnistvu lista. 2-3

Naznanilo.

V Trbnjah (pošta in železniška postaja Vuzenica) se bode nova dvorazredna šola stavila. Posamezna dela so proračunjena, kakor sledi:

1. Zemeljsko in zidarsko delo	fl. 6.343'07
2. Kamnosek	488'52
3. Tesarsko delo	1.679'29
4. Mizarsko delo	549'75
5. Ključavničarsko delo	538'—
6. Stekleničarsko delo	105'80
7. Barvanje	171'50
8. Kleparsko delo	226'—
9. Slikarsko delo	60'94
10. Lončarsko delo	240'—
fl. 10.402'87	

Znižalna dražba se bode vršila 26. junija 1896. v nedeljo ob 1. uri popoldne v šoli v Trbnjah. Vsak podjetnik za gori navedeno posamezno delo mora pred dražbo 10% vadija položiti. Proračun za posamezna dela in obris šole, sta na ogled pri krajnemu šolskemu svetu v Trbnjah.

Krajni šolski svet Trbnje,
dne 15. majnika 1898.

Simon Moric,
načelnik.

1-3

Z vinogradnike zelo koristna je knjžica: 8—17

Peronospora ali strupena rosa,

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju **Anton Kosi-ju**, učitelju in posestniku v Središču na Štajarskem, za majhni znesek 12 kr. (s poštnino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjžico svojim viničarjem; korist bo le Vaša!

Na prodaj

je kmetija, uro hoda od Maribora, z zidano hišo in hlevom. Zemljišče meri 22 oralov njiv, travnikov in gozdov. Okoli hiše je mnogo zlahtnega drevja nasajenega. Hrane je dosti za 10 glav goveje živine in 2 konja. Proda se, ker se je po oči posestvo prevzelo. Več se izve pri lastniku **Jožefu Mikl v Digošah**, pošta: Maribor. 2-3

Sesalke Tehnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patentnih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Ceniki gratis in franko. W. GARVENS, DUNAJ, { I. Wallfischgasse 14. **Ceniki gratis in franko.** I. Schwarzenbergstrasse 6.

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopskih podjetjih itd. Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehcnice. 2-26

najnovjših, zboljšanih izdelatev. **Tehcnice decimalne, centezimalne, na kembelj in mostne** od lesa in železa, za tovarnarsko, kmetijsko in obrtniško rabo. **Tehcnica za osebe, za domačo rabo, za živino.** Komanditna zadruga za sesalke in izdelke strojev.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc, trgovec v Celji v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

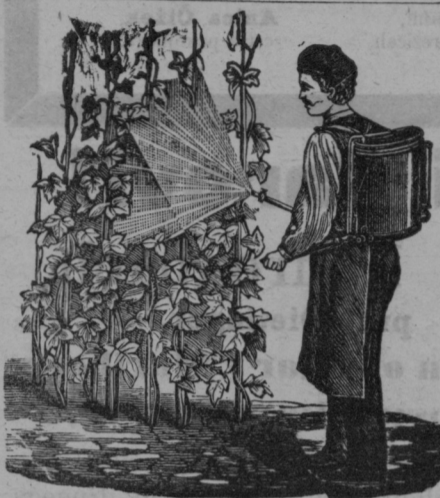
Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno. Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagonne, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 13-52

Anton P. Kolenc.

Znano izvrstne ljutomerske škropilnice

proti peronospori, izvolijo se naročiti naravnost pri **A. Huber-ju v Ljutomeru.**

Cena za eden komad: s kupreno puto . . . . . gld. 13.— z leseno puto . . . . . „ 9.—

Poštnina za kupreno puto 30 kr. Te škropilnice se lahko rabijo tudi za škropljenje dreves, če se natakne dalyša cev.

Vsako leto večja raba in mnogi dopisi, priznanstva dobrega delovanja, dokazujejo izvrstno rabljivost višje imenovanih škropilnic. 3-3

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 13—45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Slamnike

vsakovrstne oblike, najnovjše mode iz domače in tuje slame izdeluje, popravlja, štafira, prodaja na debelo in drobno

Franc Cerar,

tovarna slamniov v Domžalah ustanovljeno 1863. pri Ljubljani.

1—3

Cenik na zahtevanje poštnine prosto.

Zaloga knjig,

1—3

muzikalij in pisalnega orodja **Viljema Blanke,** prej **Kaltenbrunner,**

se nahaja od 1. maja naprej na **Grajskem trgu, št. 7 v Mariboru.**

Za birmo priporočam svojo veliko zalogo slovenskih molitvenikov s škofovim potrjenjem, različno vezanih in po najnižjih cenah.

Vedno se dobivajo vse **šolske knjige** za ljudsko šolo na debelo in drobno.

Priporočam svoje doma izdelane, 4¹/₂ kilo težke, bakrene

vakuum

peronospora - brizgalnice,

komad 12 gld. Kdor vzame 6 komadov, dobi 70% odpustka. 2000 komadov že v rabi.

Bakrene plošče, cevi, izdelani kotli za žganje in pranje vedno v zalogi.

A. Fiebiger,

kotlar koroške ulice 6, v **MARIBORU.**

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še pouk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred 32 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu. 1 kom. velja 6 kr., 10 kom. 55 kr. in 100 kom. 4-50 gld.

Tužnim srcem naznanjamo vsem blagim prijateljem in znancem žalostno vest, da je ljubi Bog poklical k sebi svojega zvestega služabnika

Ivan-a Čížek,

duhovna iz družbe sv. Vinc. P., doktorja bogoslovja in medroslovja.

Truplo njegovo počiva na ljubljanskem pokopališču, duša njegova pa se že raduje — upajmo tako — v družbi dobre matere.

Jož. Čížek, nadučitelj na Pilštanju, oče.

Jos. Čížek, župnik v Jarenini,
Al. Čížek, mestni kapelan v Brežicah,
brata pokojnega.

Anica Čížek,
sestra pokojnega.

Birmski darovi!

Th. Fehrenbach,

prej Dietinger,

urur in optikar v Mariboru,
Gospoke ulice 26,

je povodom sv. birme pripravil veliko lepih, solidnih in cenih ur in drugega lepoticja in priporoča občinstvu:

Ure za dečke in deklice po 2 gld. 50 kr., 3 gld., 4 gld.

Srebrne ure prve vrste po 4, 5, 6, 8, 10 gld.

Zlate ure po 12, 14, 16, 18, 24, 26, 28 do 60 gld.

Verižice, ki sodijo k tem uram: po 30, 40, 50, 60 kr.

Srebrne verižice po 1.50, 2, 3 gld.

Zlate verižice po 6, 8, 10 do 40 gld.

Popravila in naročila za zunan takoj!

Antiperonospora Numa Dupuy in dr.

Dunaj, VI., Windmühlgasse 33.

Izkušeno sredstvo, enako dobro, pa cenejše, kakor galica z apnom; škropilnica se ne maši.

Zavoj za hektoliter mrzle vode 30 kr. a. v.

Zalogo ima: V Mariboru M. Berdajs, P. Hlaček; v Celju Jožef Matič; v Ptujju bratje Maurotter; v Ormožu Otmar Diermayer; v Slov. Bistrici Alojz Pinter.

1-6

Št. 19.631.

Bazglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, bode 10. in 11. junija t. l. za hospitante in 13., 14. in 15. junija za viničarje pouk o zelenem cepljenju in poletnem obdelovanju trt.

Ubožni viničarji dobijo lahko podpore od dežele.

Prošnje in omenjenega pouka tičoča se vprašanja naj se pošiljajo saj do 31. maja t. l. ravnateljstvu deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

V Gradcu, mesec maja 1898.

Štaj. deželni odbor.

Javna zahvala.

Iz globočine svojega srca se zahvaljujem č. g. duhovnikom, kakor tudi č. šolskim sestram, posebno č. materi prednici in sestri Ladislavi za veliki trud in skrb, ki ga imajo z mojimi otročiči.

Ponižno udani

Martin Remic.

Lepo posestvo

z zidanimi postopji, 9 oralov prav dobrih njiv, travnikov in sadunosnik se takoj proda. Več pri lastniku Jan. Jurčić-u v Spodnji Novivesi pri Slov. Bistrici.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Molitvenike slovenske in nemške, najrazličnejše in najokusnejše vezane, priporoča v obilnem številu po najnižjih cenah 4-4

kot birmske darove

Andrej Platzer

(prej Edvard Ferline),

trgovec šolskih knjig in molitvenikov na debelo in drobno v Mariboru, v Gosposkih ulicah št. 3.

Štacunar

R. Bračko

pri „Plavi krogli“

v novem poštnem hramu v Ptujju

prodaja

izvrstno kavo 1 kil. po fl. 1.20, 1.40, 1.60, 1.80 in 2.—

sladkor 1 „ 38 kr. v grudi.

sol 1 „ 12 kr.

riž 1 „ po 13, 14, 16, 20, 24 in 28 kr.

žajfo celi funt 10, 12, 14, 16 kr.

miline sveče, zavoj po 38 in 40 kr.

Frank-ovo in Kneipp-ovo kavo za 4, 5, 10, 12, 25 kr.

suho ogersko moko, od katere imam veliko zalogo od

prvega Budapeštnega parnega mlina, prodajam 1 kilo

po 14, 17, 18, 20, 22 in 24 kr.

pravo laško olje 1 liter 40, 48, 60, 80 kr.

pravi ameriški petrolej 1 liter 16 kr.

šibice ali žveplenke 1 škatla 25, 28, 32, 70 in 75 kr.

najboljšo rusko mažo za črevlje po 2, 3, 4, 5, 10, 25 kr.

najfinejšo mažo za voze, od katere imam zalogo od

prve koroške fabrike, prodajam škatlo po 5, 10, 20

in 40 kr., sodček 80 kr. in 1 gld.

Vsak kupec, kateri to mažo enkrat poskusi, ne bo več druge rabil.

Močno platno za srajce, cajga za hlače itd., gumi za pecavati, rafija in galicija prodavam po najnižji ceni.

Rozine, civebe, čaj, mandle, fige, limone, rožiče in dišave prodajam po najnižji ceni.

Razun tega še prodajam rum, pravo domačo sli-vovko, borovičko in pilzensko pivino grenčico, katera je najboljše zdravilo proti krču v želodecu, zgagi, bledici, bljuvanju, griži, maternici itd. 1 steklenica po 10, 25 in 60 kr.

Imam tudi veliko zalogo močnih vožet (štrang), striglov, vervij, uzd za konje, bičev itd.

Zrnje se menjava za moko.

Prosim, blagovolite me torej s svojim obiskom pri vsaki priložnosti počastiti; vsak čas si bom prizadeval, da postrežem svojim p. n. kupcem z najboljšim blagom po najnižji ceni.

Z velespoštovanjem

R. Bračko,

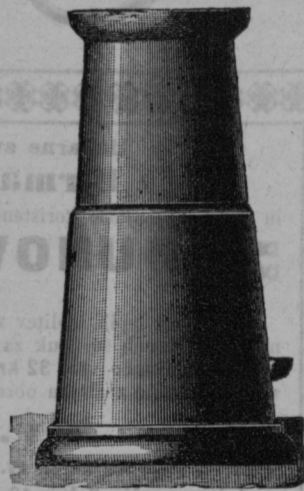
trgovec pri „Plavi krogli“ v novem poštnem hramu v Ptujju.

6-6

Najboljše možnarje za streljanje proti toči,

dalje

novoiznajdene ,brzostrelne in varnostne možnarje“

(katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo mnogo hitreje kot navadni možnarji);

najboljše in najnovejše kmetijske stroje; vse sestavne dele iz železa za mline, žage, tovarne in druge obrtnijske naprave

izdeluje in prodaja po tovarniških cenah z garancijo

tovarna za stroje in livarna

Pehani, Lorber in dr.

v Žalcu pri Celji.

